

Namık Kemal

Bugün, büyük vatan şairimiz Namık Kemal'in ölümünün 59 uncu yıldönümüdür. İhtirasların ve hasis menfaatlerin yaşattığı istibdat idaresine karşı ilk isyan bayrağını açan, büyük Türk milletinin idrakî önüne çekilmiş perdeyi parçalayan, milletin ayaklarına bağlanmış istibdat zincirlerini kırmak ve milleti ayağa kaldırmak isteyen ilk Türk, muhakkak Namık Kemal'dir. Biz bugünkü yazımızda onun hayatının dönüm noktalarından bahsetmek istiyoruz.

Namık Kemal, 21 aralık 1840 ta Tekirdağ'ında doğmuştur. Müneccimbaşı Mustafa Asım Efendinin oğludur. Çok küçük iken annesini kaybetmiş, çocukluk hayatını Büyükbabası Abdüllâtif Paşanın yanında geçirmiştir. Büyük babasıyla birlikte Kars şehrimizden Sofya vilâyetimize kadar Türk vatanının muhtelif yerlerini dolaşmıştır. Bu arada üç ay kadar Bayezit Rüştiyesinde, altı ay kadar Valde mektebinde okumuştur. 18 yaşlarında daimî olarak İstanbul'a döndüğü zaman koltuğunun altında oldukça dolgun bir divanını da getirmiştir. 1862 de Babıâli Tercüme Odasına girmiş, ve burada birçok münevverlerle arkadaş olmuş, Şinasi ile tanışmıştır. Kemal'in siyasi hayata atılması bu tarihten başlar. Şinasi'nin çıkardığı "Tasviriefkâr" gazetesindeki makaleler, artık Kemal'in divan edebiyatının aşk mevzuundan uzaklaştığını, fakat daha büyük ve daha asil bir aşka, vatan aşkına tutulduğunu göstermektedir. Kemal bu aşkına mezara kadar sadık kalmıştır. Vatanî hizmetlerini genişletmek için "İttifakı Cemiyeti" adıyla 1865 te gizli bir cemiyet kurmuştur. Bu cemiyet sonraları Şinasi'nin de dahil olduğu "Yeni Osmanlılar Cemiyeti" adını almıştır. O zamanın istibdat idaresi Kemal'i Erzurum Vali Muavinliği ve sevgili arkadaşı Ziya Paşayı da Kıbrıs Mutasarrıflığı ile İstanbul'dan uzaklaştırmak istemiştir. Fakat Kemal, vatandaşlarına hürriyetlerini ve siyasi haklarını daha iyi telkin ve daha serbest anlatabilmek için 17 mayıs 1867 de:

*Görüp ahkâmı asrı münharif sıdku
selâmetten
Çekildik izzetü ikbal ile bâbı hükümetten.*

Diyerek hayatından fazla sevdiği vatan topraklarını terketmek mecburiyetinde kalmış, Prens Mustafa Fazıl Paşanın davetini kabul etmiş ve Avrupa'ya kaçmıştır. 29 haziran 1868 de Londra'da Ziya Paşa ile birlikte "Hürriyet" gazetesini çıkarmış bu gazetede hürriyet mücadelesinin bayrağını şerefle dalgalandırmıştır. 24 kasım 1870 de İstanbul'a dönmüş, padişahın âletlerinden biri olan Mahmut Nedim Paşaya ve politikasına, birkaç vatanperver arkadaşı ile beraber 13 haziran 1872 de çıkardığı "İbret" gazetesinde şiddetli hücumlarda bulunmuştur. Nihayet 9 temmuz 1872 de gazetesi kapatılmış ve kendisi de Gelibolu'ya gönderilmiştir. Fakat ne yapırlarsa yapsınlar, Kemal'i hamiyet mesleğinden döndüremiyaceklerdir:

*Felek her türlü cefasının toplaşın
golsin
Dönersem kabboyim millat yolun
da bir azimetten*

Gelibolu'da boş durmamış, Ebüzziya'nın "Hadîka" gazetesine makaleler göndererek millî vazifesine devam etmiş ve Türkiye-

deki fikir gazeteciliğinin alemdarlığını yapmıştır. 26 aralık 1872 de İstanbul'a dönmüş, gazetecilik faaliyetine hız vermiştir. Kahramanlıklarla dolu tarihimizin şeref sayfalarından birini daha açan "Vatan yahut Silistre" piyesi Gedikpaşa tiyatrosunda çılgınca alkışlanıyordu.

*Yare nişandır tenine erlerin
Mevt ise son rütbesidir askerin
Altı da bir üstü de birdir yerin
Arş yiğitler vatan imdadına.*

Halk bu ateşli mısralarla coşmuş "Yaşasın millet" diye avaz avaz haykırırken istibdat idaresi Kemal'i bir canî gibi yakalılarak Magosa zindanına atmışlardır.

*Zalim olsa ne rütbe bi perva
Gene bünyadı zulmü hiz yıkarız*

